

прийоми сприяють розвитку й збагаченню асоціативної сфери музичного мислення учнів молодших класів.

Отже, застосування виділених принципів та педагогічних умов у процесі опанування музичних творів дозволяє сформувати в учнів молодших класів звукообразні уявлення, що збагачує їх емоційно-чуттєву сферу та творчу самостійність як ознаку розвиненої музичної культури.

Список використаних джерел

1. Ільченко°О.°О. Питання сутності і структури музичного мислення. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтво»* : збірник наукових праць. Вип. 9. Київ, 2003. 150°с.
2. Рогоза°О.°С. Методика розвитку музичного мислення молодших школярів в процесі навчання гри на гітарі : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2011. 21°с.

Товстоган Анастасія,
викладачка Кобеляцької дитячої музичної
школи Кобеляцької міської ради,
Танська Антоніна,
викладачка Кобеляцької дитячої музичної
школи Кобеляцької міської ради
(м. Кобеляки)

«МЕЛОДІЯ» МИРОСЛАВА СКОРИКА ЯК СИМВОЛ УКРАЇНИ

***Анотація.** В статті окреслюються питання музичних символів України, втілення української теми. Зокрема проаналізовано творчість та значення «Мелодії ля мінор» М. Скорика як музичного символу України, української культури, державності.*

***Ключові слова:** неофольклоризм, українська тема, символ, квінтесенція, духовний гімн.*

Мирослав Скорик – унікальна постать, один з найяскравіших композиторів України другої половини ХХ – поч. ХХІ століття. Його твори стали невід’ємною складовою сучасної української музичної культури. У

творчості композитора фольклорні традиції поєднуються з рисами сучасних тенденцій та напрямків музичного мистецтва. Музичні твори М. Скорика відрізняються нетрадиційним трактуванням класичних жанрів та форм, переосмисленням української народної музики (неофольклоризм). Він написав музику до фільму «Тіні забутих предків», «Гуцульський триптих», «Карпатський концерт», опера «Мойсей» і цей перелік можна продовжувати. Яскрава образність, «свіжість» музичної мови, простота та природність вираження та краса мелодії і гармонії приваблює слухачів різного віку. Творчість композитора знають всі українці. І навіть якщо не згадають імені автора, без сумніву, впізнають звучання його славнозвісної «Мелодії».

Кожен народ, кожна країна має свої музичні візитівки, за якими їх впізнають у світі. Вони можуть з'являтися раптово, виринати з минулого під впливом обставин, як гімн Січових стрільців, який став популярним на початку повномасштабного російського вторгнення в Україну, і з легкої руки Андрія Хливнюка знову став символом боротьби українського народу. Можуть гриміти славою на міжнародній арені, як «Стефанія» після перемоги «Калуш Orchestra» на Євробаченні. А можуть тихо литися музикою через десятиліття, торкаючись найпотаємніших струн людської душі, як «Мелодія а-moll» Мирослава Скорика. Ця щемлива, ніжна музика вважається у світі уособленням зраненої душі України [1, с. 1].

М. Скорик почув мелодію української душі у ті часи, коли вона плакала, була поневолена, але ніколи не переставала співати. І сьогодні вона як ніколи актуальна. Вона є проявом нашої боротьби, виявом генетичної мелодії нашого народу. Вона перекладена для різних інструментів: від скрипки до бандури і флейти. Цікаво, що авторських аранжувань самого композитора для різних складів існує понад чотирнадцять. Кожним українцем вона сприймається як духовний гімн, виконується у найурочистіші і найтрагічніші моменти нашого народу. Вона була написана у 1982 році до фільму «Високий перевал». Стрічка витримала жорстку цензуру, бо ставила питання про національно-визвольну боротьбу українського народу. Як

стверджував М. Скорик, багато композиторів відмовилось від написання музики до цього фільму. Але саме він умів писати так, щоб музика могла передати більше ніж слова. Тож йому вдалося передати весь біль, жаль, своє розуміння трагедії. Нині без цього твору важко уявити українську тему.

Щодо будови твору, вона має три-п'ятичастинну форму, будова симетрична. Помірний темп, змінність метру надають вільності та імпровізаційності. Причиною такої популярності та визнання «Мелодії ля мінор» є влучно знайдена композитором мелодична ідея, імпровізаційно-розповідна манера з широким кульмінаційним ходом на октаву, вибагливий ритмічний малюнок. «Мелодія» сприймається як ліричний монолог, що особливо відчувається у схвильованому, тужливому тембрі скрипки.

Символи є квінтесенцією, сутністю історії народу, його ідентичністю. В українській культурі є багато символів. Зокрема в нашій музичній спадщині є безліч творів, які асоціюються з нашою країною, нашим народом, є музичними символами України: «Молитва за Україну» М. Лисенка, «Щедрик» М. Леонтовича, «Запорізький марш» Є Адамцевича. Але на нашу думку «Мелодія» М. Скорика – це самобутній твір, який відображає саме внутрішній світ, українську душу. Почувши цей твір одного разу, неможливо його забути. Він близький і зрозумілий кожному. І що важливо для кожного «Мелодія» – це щось своє, кожен чує в ній щось йому близьке. Для когось ця мелодія говорить більше ніж можливо сказати словами, у ній горе, смуток, туга українського народу і відродження нової, незламної України. Для інших – це багатовікова історія українського народу, пам'ять поколінь, надія, сила духу, боротьба за право бути вільними і неодмінно перемога. Спільним є те, що сьогодні як і раніше «Мелодія» не залишає осторонь нікого, торкається серця та пронизує душу.

Мирослав Скорик зробив величезний вклад у нашу музичну культуру й зростив не одне покоління. Не випадково його музика не втрачає своєї актуальності, вона звучить, її люблять, виконують, досліджують. «Мелодія» долає усі перешкоди та кордони, її розуміють в усіх країнах і культурах.

Українська душа співає про свободу, про красу, про вічність і любов до Бога. І сьогодні як ніколи потрібно дбати про українську музичну культуру, відстоювати нашу ідентичність, незалежність та свободу. На думку приходять слова Тараса Шевченка: «Борітеся – поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас сила і воля святая!».

Список використаних джерел

1. Душа України в «Мелодії» Мирослава Скорика (до 85-ти річчя композитора) // URL:<https://cbs.poltava.ua/index.php/novyny/7052-dusha-ukrajini-v-melodiji-mirolava-skorika-do-85-ti-richchya-kompozitora>
2. Жулинський М. Г. Шевченківська енциклопедія. Т.5. Київ: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2015. 797 с.
3. Рибальченко С. В. Жанр мініатюри в контексті українського скрипкового мистецтва. *Мистецькі пошуки*. Вип. 1. Суми, 2018. 329 с.
4. Янко Ю. Музика Мирослава Скорика – це наш генетичний код // URL:<https://x-vymir.com/intervyu/yurij-yanko-muzyka-myrolava-skoryka-tse-nash-genetychnyj-kod/>
5. Я з тобою: спогади про видатного українського композитора Мирослава Скорика // URL:<https://suspilne.media/culture/47599-a-z-tobou-spogadi-pro-vidatnogo-ukrainskogo-kompozitora-mirolava-skorika/>

Токар Галина,

викладачка Комунальної установи
«Машівська дитяча школа естетичного
виховання»,

Щербань Алла,

викладачка Комунальної установи
«Машівська дитяча школа естетичного
виховання» (с.°Машівка)

ЯК НАВЧИТИ ДІТЕЙ СЛУХАТИ КЛАСИЧНУ МУЗИКУ ІЗ ЗАДОВОЛЕННЯМ

Анотація. У статті обґрунтовано значення слухання музики для